

Előfizetési árak:

Félfévre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hóra 1.—
Egyes szám 4 kr

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiac, a város
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos petit
soronként 5 kr-ával
számítanak.

Márczius tizenötödike.

Debreczen, márczius 15.

(G.) A magyar szabadság legdicsőbb születésnapjának negyvenkilencedik évfordulóját ünnepli ma lelkes örömmel az egész nemzet. Lelkünket felemeli az öröme-érzet, amint méltó büszkeséggel tekintünk vissza a nagy napra, amely nap egy teljes századdal vitte előre a nemzetet. A győzelem dicső volt és ragyogóan tiszta, mert nem kívánt honfivért.

Márczius tizenötödike nem az erőszak, nem a fegyver forradalma volt, hanem egy dicső szellemharc, mely semmit sem rombolt le, de annál többet alkotott, alkotott egy független, szabad magyar hazát annak az ezredéves multu nemzetnek, mely már már elveszté nemzeti jellegét, már már elveszté honát.

Nyugatról keletre fuvallt a szellő s elhozta hozzánk a modern eszméket, amelyeket fel kellett karolnia minden szabadságszerető igaz magyarnak. A nagy, a dicső eszmékkel szemben multjához méltóan viselte magát a magyar, megértette, felkarolta azokat és megvalósítván, él vele ma is.

Márczius tizenötödike olyan diadala a magyar nemzetnek, amelyhez hasonló nincs a történetben. Szellemharc és hazafiság vivta ki a páratlan diadalt.

Ledőltek a rendi alkotmány válaszfalai, az egész nemzet testvérként ölekezett, hogy megvalósítsa a szabadságot, a testvériséget és az egyenlőséget.

Valóra vált az eszmény, megtestesült egy nap alatt mindaz, amit a nemzet kevéssel azelőtt még csak nem is remélt.

A dicső diadalmámorra bekövetkezett a visszahatás, a nemzetnek fegyverrel kezében kellett megpecsételni a márczius 15-iki fonséges alkotásokat. A reakció ónsulylyal nehezült porból felémelt vállainkra, sok jó magyar veszett el a dicső küzdelemben, félisteneket köttettek fel a gyávák, a hülyék, amíg ismét kiderült fölöttünk az ég, a magyar szabadság ragyogóan tiszta ege.

A magyar szellem, a modern eszmék, magyar hazafiság, a magyar szabadság, testvériség és egyenlőség és a magyar sajtószabadság születésnapja márczius tizenötödike, amelyet ma ünneplünk.

Márczius tizenötödikén született a szabad sajtó, mely ma is előharczosa a márcziusi eszméknek, a magyar szabadelvűségnek, amely egy jobb, egy dicsőbb korszakot alkotott nemzetünk történetében és a mely legfőbb biztositéka a második ezredéves élet szabad fejlődésének, nemzeti hala-

dasának és a modern Magyarország teljes kiépítésének.

Ezért ünnepeljük márczius tizenötödikét, az öröm és az emlékezés nagy nemzeti ünnepét! Dobbanjon össze a szivünk egy érzelemben s kiáltuk egyhangu, lelkes örömmel a magyar dicsőség mai megszentelt ünnepén:

Eljen a szabad Magyarország!

Politikai hír.

A parlament munkaprogrammja.

„A Pol. Ért.” arról értesül, hogy a parlament a küszöbön álló fontos és hosszabb időt igénybe vevő kérdések tárgyalására augusztusig fog előreláthatólag együtt maradni, még abban az esetben is, ha a tárgyalások és az ülések sima lefolyásuk lesznek. Illetékes helyen kombinációba vett parlamenti munkaprogramm szerint a *parlamenti tárgyalások befejeztével valószínűleg Szent István napja után, tehát még szeptember hónapban is lesznek delegáczióális ülések.*

Külföld.

A király Pétervárott.

A király április 28-án utazik Pétervárra és három napig marad ott.

Az építési bizottság ülése.

Debreczen, márczius 15.

Az új építési bizottság szombaton a város jövődjé fejlődésére nézve többrendbeli nagyfontosságú ügyet vett tárgyalás alá. Örömmel üdvözljük a bizottságot

TÁRGZA.

A magyar nők joga.

Irta és a debreczeni Csokonai-kör 1897. évi márczius 12-iki ülésén felolvasta:

Dr. Bartha Béla.

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Nem pusztán az udvariasság követelésének tettem akkor eleget, midőn a mélyen tisztelt hallgatók közül először is a szebbik nemen levőket szólítottam meg hanem ezzel is jelezni kívántam, hogy felolvasásom első sorban és főképpen a nőkről és pedig a magyar nőkről fog szólni, a magyar nő társadalmi helyzetének jogi oldalát fogja megvilágítani, röviden, nem a tudomány nagy feladatai, nehéz követelése szerint, nem is pedáns, unalmas szörszálhasogatással tárgyalva ezt a kérdést, hanem erőm és tehetségem szerény mértékéhez képest úgy, hogy abban a jogélet körében avatatlan közönség, első sorban pedig a jelenlevő hölgy közönség némi élvezetet, mindenesetre pedig tanulságot találjon.

A Csokonai-kör idej felolvasó ciklusát bátran lehet hölgyeciklusnak nevezni. Hiszen legállandóbb, leghálásabb

közönsége Debreczen város magas műveltségű hölgyeinek sorából került ki, amiért a kör és a felolvasók nem lehetnek eléggé hálásak; a legfényesebb sikerű szereplések az idén is hölgyek nevéhez fűződnek különösen a zene és énekművészet, sőt legujjabban a költészet terén is, hol egy kedves költőnő nagyon is erős konkurrencziát csinál a Parnassus erősebb nemén levő lovagjainak, például Kovácsy Kálmán urnak s bizonyára a szavalat terén aligha fog versenytársa akadni, jeles szintársulatunk bájos és kitünő naivájának, Halmy Margit urhölgynek, kit a Muzsa csókölt homlokán, a ki nagy nevű édes atyja agyába, szívébe varázsolta, a legnagyobb művészet isten szikráját.

De nemcsak ezekért nevezhetjük körünk ez évadbeli felolvasásait hölgyeciklusnak, hanem azért is, mert az elhangzott művek tulnyomó része a hölgyekről, vagy legalább is első sorban a hölgyeknek szólt. Szánthó barátom, a gyermekszobába visz el bennünket komolyan kedves előadásában s a nő legmagasztosabb kötelességeire, az anyai feladatok odaadó és okszerű teljesítésére tanított; Török Péter tisztelt kartársam a természet, különösen a gombák világának titkairól szólott s így egyuttal a konyhai nehéz problémák megoldásában nyújtott segédkezet; Kar-

dos barátom a magyar szentasszony, Erzsébet emlékét ujtotta fel képzeletesen nagyérdékű uti rajzában s talán sokan észre se vették, de nekem modhatatlanul jól esett a felekezeti gyűlölködés e korszakában hogy a katolikus egyház szentté emelt, minden esetre földi erényekben oly igen gazdag, színes legendaszerű alakja mily békésen fért meg s mily magas harmoniába olvadt össze a felolvasásban a protestántizmus egyik megalapítójának, a férfi erő, bátorság, sziv és ész mintaképeinek, Luther Mártonnak bámulatos nagy alakjával. Említem-e Komcz Ákos t. kollégám tárczáját, mely a női fenség és jóság dythirambusa volt s mely nem hiába viselte homlokán a „Nőkről a nőknek” büszke czimet, de bizonyára szivükhöz is szólt noha mi férfiak, kik ilyformán semmi egyébre nem volnánk hivatva, mint a női nagyság, nemesség, önfeláldozás és erély csodálatára, az igazat megvallva, egy kissé egyoldalunak találtuk érdemes társunk rajzát, anélkül, hogy mi is ne méltányolnók teljes mértékben a nő szívet, esztét, jóságát, szeretetét.

Talán nem veszik rossz néven, ha követve ezeket az érdemes, és biztató példákat, mint mondám, én is a nőkről és pedig, akik szivükhöz legközelebb állanak, a magyar nőkről fogok szólni. A magyar

azért a javaslatáért, amelylyel állást foglalt az általános csatornázás sürgős keresztülvitele mellett. Nagy jelentőségű lesz az a javaslat is, amelyet egy szűkebb küldöttség fog előkészíteni, a munkában lévő általános szabályozási terv szélső határainak megállapítása végett. De azt már sajnáljuk, hogy olyan ridegen elzárkózott a vasuti üzletvezetőség kérése elől, a mely az Ispotály laposán 27 házhelyért folyamodott méltányos ár mellett vasuti alkalmazottak részére.

Napi rendre volt kitűzve még az új városháza építése is. De már ezzel nem foglalkozhatott a bizottság; hanem márczius 17-ére újból összegyűl, hogy javaslatát ebben is megtehesse.

Az érdekes ülés lefolyásáról tudósítónk a következőkben számol be:

Jelen voltak: Gr. Degenfeld József főispán elnök; Simonffy Imre, Komlóssy Dezső, Körner Adolf, Varga Ferencz, Dobieckzy Sándor, Kiss Albert, Berger Henrik, Ábrahám László, Márk Endre, dr. Balkányi Miklós, Latinovics Mihály, Kardos László, dr. Sárváry Gyula, Zádor Lajos, Szabó József, Stahl Géza előadó és Schestauber Károly építész, mint jegyző.

Háztelkek az Ispotály-laposán.

A m. á. v. üzletvezetősége az újonnan épült fűtőházi alkalmazottak nevében 27 háztelkek átengedését kéri az Ispotály laposán. A munkások megtakarított pénzükből 400—500 négyszög öles telkeken családi házakat óhajtanak építeni s a házhelyekért méltányos árt ígérnek.

A kérelemhez sokan szólottak.

Stahl Géza főmérnök szerint a kért területen legfőleg csak 8 háztelkek szakítható ki; de ez is csak az általános szabályozási terv megállapítása és az ispotály kitelepítése után.

Kiss Albert úgy véli, hogy mindkét feltétel igen nehezen megoldható kérdést képez.

Dobieckzy Sándor v. üzletvezető nagyon melegen veszi pártfogásába a vasuti munkások kérését, amely a Debreczen veszedelmére szolgáló külterjes építkezés korlátozását segíti elő. Az Ispotály rende-

zéséből úgy sem lesz semmi és ő nagyon sajnálná, ha a kérvényezők ridegen elutasítottának, a mikor a kért terület bátran odaadható. De még a város érdeke is ajánlja, hogy az a nagy terület, amelyet a vasut tisztviselői és alkalmazottai képeznek, amely évi 800,000 frt fizetését e városban költi el — minél erősebb kapcsolatokkal Debreczenhez köthessék.

Stahl Géza: Nyolcz telek megadását ő is pártolja, a többi telek számára pedig a tanács jelöljön ki más területet.

Komlóssy Dezső és gróf Degenfeld József szerint 16 ház hely is kiosztható volna ott, egyenként 150 négyszögöl területtel. Az árakat pedig a jog- és pénzügyi bizottság szabná meg. — Kardos László ellene van a kérelemnek; mert idővel paloták épülhetnek a város ezen gyors fejlődés elé néző részén. Dr. Balkányi Miklós pártolja a kérelmet.

Simonffy Imre csak úgy volna hajlandó átengedni, ha ezek a telkek mindig a vasutasok birtokában maradnának; pl. ha a vasuti igazgatóság maga építene lakásokat és azokat vasutiaknak adná bérbe.

Márk Endre szerint míg a város rendezés terve kidolgozva nincs, nem lehetünk bele ilyen telek kiosztás iránti kérvények tárgyalásába.

Dobieckzy Sándor kijelenti, hogy nem bérkaszányákat akarnak építeni. — Száz év múlva sem fognak itt paloták épülni, bár ő óhajta, hogy úgy legyen. A város rendezés is Isten tudja, mikor valósul meg. Addig ezek a szerény, törekvő munkások nem várhatnak.

Gr. Degenfeld József 15 telek megadását ajánlja, mire Stahl Géza ismételt hangsúlyozza, hogy a kérdés szorosan összefügg az általános szabályozási tervvel.

Ekkor az elnök elrendelte a szavazást s a többség a kérelmet elutasította.

Általános csatornázás.

A városi tanács a mérnöki hivatal vázlatos költségvetését az új csatorna hálózat kiépítéséről, a réginek átalakításáról kiadta az építési bizottságnak, hogy ez adjon véleményt arra nézve: a terv módjában, hány év alatt és milyen sorrendben volna megalkatható?

A tervezet szerint az új fő és mel-

lék esatornák építése, a régiék megújítása és átalakítása s a hatvan-utcai és miklósu-utcai kivezető nyílt árkok beboltozása mintegy 650 ezer forintba kerülne.

Stahl Géza főmérnök javasolja, hogy az építkezés vállalat útján, betonanyag és a város téglájának felhasználásával és tíz évre beosztva vitessék keresztül. A munkálatot a főgyűjtő csatornák kiépítésével kellene kezdeni, azután kerülne sor a mellékgyűjtő csatornára és legutoljára a mellékutczák csatornáira s az árkok beboltozására. Az építési költségek évenként átlag 65000 frtra rugnának.

Simonffy Imre polgármester úgy véli, hogyha ilyen sokba kerül, jobb bele se fogni; most évi 65000 frt nem illeszthető be a költségvetésbe.

Stahl Géza: Ha most meg nem kezdjük, sohasem lesz belőle semmi. Mert 25 év múlva már a külvárosok követelnek csatornát.

Gr. Degenfeld József: A bizottság ne foglalkozzék a kérdés pénzügyi részével; ezt majd elvégzi a jog- és pénzügyi bizottság.

Dr. Sárváry Gyula szerint ezen ügy csak a vízvezeték kiépítésével együtt oldható meg.

Latinovics Mihály az ellenkező felfogást osztja.

Zádor Lajos egyetért Sárváry Gyulával.

Szabó József főszámvevő úgy kívánja a tervet megállapítani, hogy az pénzügyi szempontból is elfogadható legyen; hogy ellenkező esetben e fontos ügy elbukjék a közgyűlésen.

Dobieckzy Sándor amellett szólal fel, hogy a munkálat legfeljebb 10 évre osztassák fel.

Berger Henrik attól tart, hogy a közgyűlés nem fogadja el a nagy költség miatt.

Kiss Albert szükségesnek látja a csatorna hálózat kiépítését, még pedig lehetőleg 10 év alatt.

Kiss Albert ezen véleményét el is fogadta a bizottság; valamint Stahl Géza javaslatát az építkezés sorrendjére nézve.

Az építési költségek a következőleg oszlanak meg: I. évben 70521, II. évben 76720, III. évben 54103, IV. évben 61690, V. évben 61690, VII. évben 61690, VIII.

nő társadalmi helyzetének egy oly fontos oldalát kívánom bemutatni, amiről még itt nem igen szólottak, holott pedig ismerete a mindennapi élet legelengedhetetlenebb követelményeihez tartozik.

A nő külső helyzete, társadalmi megbecsülése, méltósága, anyagi jóléte s e jólét biztonsága attól függ, hogy a törvényhozó illetőleg az érvényben álló jogrendszer minő mértékben adja meg mindezt számára; mennyire köti meg testét, lelkét, vagy mennyire szabadítja fel és teszi a férfi egyenrangú társává.

A hindu nő rabszolgája a férjnek, kit az ősi szokás szerint a halálba is tartozik követni, s az angolok humanizmusa még ma sem volt képes megakadályozni teljesen, hogy azon a máglyán, melyen az elhunyt férfi holtstét elégetik, az élő nő is el ne hanvadjon a legiszonyabb kínok között; az arabnál s általában még sok keleti népnél ma is adásvétel tárgya a nő; a törökök alig egyéb, mint drágán megfizetett eszköze a földi gyönyörűségnek, törékeny játékszer, melyet akkor dob el, mikor akar s annyira alacsony lénynek tekinti, hogy még a Mohamed paradicsomába se bocsátja be, hanem hurikkal helyettesíti. A Balkán félszigeti népek s hazánk egyes nemzetségeinek a körében a műveletlen osztályokban még ma is félig-meddig munkaeszköznek, szolgálatnak tekintik a feleséget,

s a henye férfi reá telja a legnehezebb munkákat. A klasszikus korban az ógörögök derült világában a valódi nő, a feleség és anya műveltség dolgában hátramaradt, a házi teendők végzésére korlátozott teremtés volt, az előkelő férfiak államférfiak és hadvezérek a művelt nő lelkületé és szelleme által nyújtott élvezeteket a házon kívül keresték.

A lovagias középkor míg egyrészt babonás tisztelettel vette körül a nőt, Isten, király, a védtelenek és a nők tiszteletét s oltalmazását irta föl jelszó gyanánt s a lovagok készek voltak halálba rohanni imádjottjuk egy vállszalagjáért, egy mosolyáért, addig másrészt a nőt sok tekintetben majdnem rabszolgai helyzetben tartották, kegyetlenek, bosszuállók és szeszélyesek voltak velők szemben. Ilyen volt a nemesi osztály nőinek helyzete, hát még a nem nemes nőké?

Mindezt a kor szelleme okozta, mely aztán a jogszabályokban nyilatkozott; a nők jogi helyzete ez időben tehát sok tekintetben inkább a jognélküliség volt.

A kereszténység uralkodó vallássá léte után befolyással voltak erre annak sok tekintetben félreértett tanai is. A nagy apostol szavai: „az asszony hallgasson a gyülekezetben”, bizony nagyon is szigorú magyarázatot nyertek s a nőnek a családi életben is hallgatás volt tulnyomó osztályrésze; egyes fanatikus

szektáknak a házasság elleni gyűlölsége, az ember természeti rendeltetésének megvetése hivatalos szentesítést nyert a papi nőtlenségben, ami világméretű érdekekből jött ugyan létre, de a nő társadalmi helyzetét semmiesetre sem emelte s jó részben ellensúlyozni volt képes a kereszténység üdvös befolyását s azt a nemesítő hatást, melyet annak idejében a Mária kultusz gyakorolt ebből a szempontból az emberiségre.

Annál nagyobb örömmel látjuk azt az előkelő helyzetet, melyet a magyar nőknek még a pogány magyarok is biztosítottak. Később pedig még kiválóbb méltóságosabb, szilárdabb lett a nőnek nemcsak a társadalom tiszteletéből, szelleméből fakadó, hogy úgy mondjam, belső helyzete, hanem az ennek megfelelő jogi állapota is.

Amennyire a rendelkezésünkre álló nagyon gyér adatok, különösen nyelvünkben fennmaradt emlékek sejtetni engednek, a vezérek korában népünk is követte a keleti népek általános szokását s a házasság előzetes adásvétel útján történt; nomád és harcziás nép lévén elődeink, bizonyára jószágok és fegyverek képezhették az elveendő nő árát. Ezért nevezték a férjhezmenendő leányt *eladónak*, szülei a leendő férjet *vevőnek* vagy *vőnek*, bizonyos alárendeltséget igazol az is, hogy míg a magyar nő élettársát még ma is *uramnak*

évben 59190, IX. évben 61940, X. évben 75765 frt.

A költségek fedezésére hosszú lejáratu amortizációs kölcsön volna felveendő.

A „nagy” Debreczen.

Ha van Gross Wien, — mely a külvárosok és szomszédos községek beolvastásával alakult meg — miért ne lehetne „nagy” Debreczen?

Miért ne nagyobbítanánk meg mi is debreczeniek városunknak azt a formás tojásdad térképi alakját, a melyet még szép apáink idejében öltött magára? — Hiszen már amugy is minden oldalon túllépték az új házsorok a város belső területének régi határvonalait, a melyeken túl minden rendszer, minden szabályozási vonal, minden korlátozás nélkül alakulnak új városrészek.

Szóllós kertek és majorsági földek szinte észrevétlenül válnak lakóhelyekké, népesülnek be többnyire szegény emberek egyszerű családi házaival.

Arról folyt a vita szombaton az építési bizottság ülésén, hogy meddig szabja meg a közgyűlés a város belterületének határvonalát?

Szüksége van erre a mérnöki hivatalnak, most, hogy serényen dolgozik az általános szabályozási terven.

A főmérnök azt javasolja, hogy a belterületbe mindazon kertek, majorsági földek is bevonassanak közgyűlési határral, ahol már lakó házak épültek. Szükséges a vasuti műhelytelep és a vágóhid környékének a bevonása is úgy rendőri, mint közegészségügyi szempontokból. Csak ily módon sikerül a még további szertelen terjeszkedést megakadályozni. Északon a Nagyerdő, délen a Csödörös epreskert, keletfelé a Csapókert szélső része lenne a határvonal.

Dobieczy Sándor felvilágosítást kér arra nézve, hogy mit czéloz ezen határvonal megállapítása? Mert ha szabályrendeletet provokál, akkor a belterület vonalán belül lakók joggal léphetnek fel alig teljesíthető követelményekkel.

Simonffy Imre a kérdést igen sürgősnek tartja. Valahára rendet kell csinálni a külsőségeken. Ő még sehol nem látott, pedig sokfelé járt, a külvárosban akkora rendetlen építkezést, mint nálunk a kertekben keletkező külvárosokban.

szólítja, addig a nép ajkán nem ritka, hogy a feleségét az ura *szógámnak*, cselédemnek nevezi; a *vászonceléd*, *fehércseléd* elnevezés pedig főleg a nő munkakörét jelölte. Sőt az alárendeltségnek még később is akadunk nyomaira. Például még a XVI. század elején, vagyis jobban mondva egészen 1848-ig, sőt az új gyámügyi törvénynek, az osztrák uralom megszüntése után az 1877. 20. törvényeziknek megalkotásáig nálunk a nők egész férjhezmenetelükig *gyámság* alatt maradtak.

Mint a jó *Verbőczy*, ki ha francziának, angolnak vagy németnek született volna, világhír koszoruzná homlokát, mondja „Hármas könyv”-nek nevezett korszakos munkájában, (I. 112. cz. I. §.) „A . . . és leányokról pedig tudva van, hogy míg férjhez nem mennek, *mindenkor más gyámsága és hatalma* alatt állanak; mert különben hiszékenységüknél fogva könnyen rászedethetnek és megcsalathatnak.” A magyar jog ez udvariatlan rendelkezése csak viszhangja a római jog hasonló felfogásának, a melynek hirneves és halhatatlan művelője, *Ulpianus* még egyáltalán nem volt a nőemancipáció híve, mert azt mondá, hogy a gyermekeknek és nőknek nemük gyarlósága s a jogügyekben való járhatlansága miatt kell gyámság alatt állaniok.

(Folyt. köv.)

Gr. *Degenfeld József* szerint a belterület határait szűk körre kellene megszabni, mint ahogy a főmérnök javasolja.

A bizottság mielőtt kimondaná a maga véleményét — kisebb küldöttséget bizott meg, hogy e hó végeig javaslatot adjon. Tagjai Simonffy Imre, Stahl Géza, Varga Ferencz, Dobieczi Sándor, Latinovics Mihály és Márk Endre.

Kisebb ügyek.

Kiss Albert a temetők rendezésére hívta fel a bizottság figyelmét. Az ügyet a bizottság a tanács figyelmébe ajánlja. A honvéd lovassági laktanyánál új fegyverraktár építését pártolólág terjeszti a tanács elé. Az építés 9200 frtba kerül. Egy telek eldarabolás iránt beadott kérvény letárgyalása után az ülés véget ért.

A keleti kérdéshez.

Már szinte hozzászóltok egész Európa közvéleménye, hogy a keleti kérdésben a legfontosabb felvilágosításokat a magyar képviselőház tárgyalásairól szóló tudósításokból merítse. Innen hangzott el legelőször a megnyugtató kijelentés, hogy a keleti kérdést semmiesetre, semmi körülmények közt sem lehet Krétában felvetni. Mikor egész Európa kezdett kételkedni a hatalmak egyetértő eljárásában és az európai konzert tökéletes harmoniájában, Bánffy miniszterelnök ajkairól hangzott el a nyilatkozat, hogy a hatalmak egyértelmű eljárása a krétai kérdésben biztosítva van és Európa közvéleménye indítatva érezte magát, hogy a magyar miniszterelnök nyilatkozatainak megadja azt a megbecsülhetetlen internacionális értéket, mely egy vezető nagy hatalom diplomáciai és politikai nyilatkozatait megilleti és ezeknek a nemzetközi fontosságú kijelentéseknek a tartalma mindenütt és mindig felkelti azt a szinte szenzációs érdeklődést, melylyel a mostani mozgalmas időkben a legelőkelőbb hatalmak képviselőit kísérjük.

A magyar miniszterelnök nyilatkozatait lesve várták valamennyi hatalom diplomatai, a sajtó és minden ország tőzsdéi s mindenhova elvitte a táviró híre a megnyugtató szavaknak, melyek egész Európa számára vannak számítva és annál nagyobb súlyjal bírnak, minthogy a még mindig rideg magyar ellenzék által is a legnagyobb megnyugvással tudomásul vették.

Báró Bánffy kijelentette, hogy az összes hatalmak egyetértő akciója oda irányul, hogy a statusquo a Balkán-államok területiális integritására vonatkozólag fenntartassék, hogy egy balkáni szövetség keletkezéséről a kormánynak semmi tudomása sincs, hogy a háboru kitörését illetőleg a nagyhatalmak legmesszebbmenő elhatározása és törekvése minden háboru eshetőségét lehetetlenné teszi. A krétai konfliktustól eltekintve, más konfliktus nem merült fel és Törökország elég erővel rendelkezik, hogy az esetleges forrongást egymaga elnyomja.

Báró Bánffy e kijelentései minden körben elfogadják idézni az annyira óhajtott megnyugvást és egész Európa örömmel csatlakozik a magyar képviselőház szavazásához, melylyel a miniszterelnöknek Horánszky képviselő interpellációjára adott választát megnyugvással tudomásul vette.

Presbiteri közgyűlés.

Az ev. ref. presbiteriumtól a tegnapi közgyűlésen harmincznál több kisebb és nagyobb fontosságú ügy várta az elintézését. De mert a nagytiszteletű és tekintetes egyháztanácsnak is megvannak a

saját bőbeszédű szónokai, a tárgysorozatnak alig hogy a tizedik pontjág haladhattak.

Az elnöki széket *Kiss Áron* püspök és *Simonffy Imre* főgondnok foglalták el.

Az esperesi meghívólevél felolvasása után, mely a debreczeni egyházmegye tavaszi közgyűlését április 6-ára tűzte ki, *Hódy Árpád* nem rég választott egyházi számvevő váratlan lemondása és rögtöni távozása idézett elő hosszú élénk vitát. Voltak igaz, csak kevesen, akik ama határozattal ellenkező indítvány mellett kardoskodtak, mely a számvevői hivatal betöltésének föltételeit épen a *Hódy Árpád* megválasztásakor alapította meg s az ügynek küldöttséghez való utasításával csak a választás káros elodázását segítették volna elő. Végre is a nagy többség a megüresedett hely azonnali betöltését kimondotta. Pályázati kérvények három hét alatt adhatók be. A megválasztandó — amint ez már a mulkor föltételül köttetett ki, — tartozik államszámviteli vizsgát egy év alatt letenni, amennyiben azzal nem bírna. A hivatal betöltéséig *Hódy Béla* levéltárnok s irodaigazgató ajánlkozott, hogy eltávozott öcsesét, a ki fölvetett három hónapi fizetését már letétbe helyezte, helyettesíteni fogja. Ez ajánlkozást a presbiterium elfogadta.

Ezután helyeslő túlfomásul vette a Szondy-Kenessey alapítvány segélyosztó küldöttségének jelentését, amely szerint szegény özvegy papnék, tanítónék s nyomorban sanylódnó intelligens férfiak között 370 frt segélyt osztottak ki.

A pénztári hivatal átadásáról szóló küldöttségi jelentés örömmel említi fel, hogy ott mindent a legszebb rendben talált.

Némi derűtséget támasztott, midőn a főjegyző felolvasta Debreczen város közgazgatási bizottságának február 27-én érkezett felhívását, arra nézve, hogy iskola fenntartó egyház előjárósága *márczius 15-ig* nyilatkozzék a *tanítói korpótlékok* iránt s e határidőig közölje is a bizottsággal. Tudvalevőleg már holnap lesz márczius 15.

Kapcsolatban ezzel olvasta fel *Somogyi Pál* főjegyző *Dávidházy János* esperes körlevelét, a mely arra kéri az ekkleziákat, hogy az autonomiát biztosítandó, a korpótlékokért az államhoz csak abban az esetben folyamodjanak, ha már sem más alap nem mutatkozik, sem a törvényszerű iskolai adó nem nyújthat fedezetet.

Az elnöklő agg püspök maga jegyezte meg inkább bánatosan, mint büszkeséggel, hogy a debreczeni ref. egyház majdnem az egyedüli, a mely a tanítók törzsfizetését és a korpótlékokat állami segély nélkül rendezheti.

Az átiratokat, — a késedelemben ugy sincs veszedelem, — véleményezésre kiadták az iskolaszékeknek.

Még a kollegiumban lévő gyakorló iskola tanítója fizetése dolgában rendezett a presbiterium egy kis akadékoskodást, — hasztalan figyelmeztette a püspök, hogy ezt az állást mihamarább be kellene tölteni.

Az egyházkerületi tanügyi bizottság és a főiskola gazdasági tanácsa felebb emelte a gyakorló iskolai tanító fizetését és 400 frtot vett fel arra, hogy mielőtt állását elfoglalná, tanulmány utra mehessen.

A presbiteriumtól tehát a reá eső évi 136 frt fizetés emelést és a tanulmányut költségének felét kéri az egyházkerület.

De hát a mi jog, az jog és illő, hogy még a felesleges formaságok is megtartassanak. Tehát az ügyet áttették csak a gazdasági bizottsághoz, hanem az iskolaszékhez is, a melyre pedig már igazán nem tartozik ez a kérdés.

Márczius 15-ike Debreczenben.

— Saját tudósítónktól. —

A magyar szabadság születésnapjának évfordulóját a nagy nap jelentőségéhez és a város hazafiságához méltó módon ünnepelte meg ma Debreczen város közönsége. A középületekről és számos magánháztól nemzetiszínű zászlók jelezték, hogy hazafias ünnepet ülünk.

Az ünneplések lefolyásáról a következő részletes tudósításokat adjuk:

A főiskolai tanári kar hazafias ünnepélyére már jóval 9 óra előtt gyülekeztek az oratoriumban, amely zsufolásig megtelt. Az első padsorban ültek zászlójuk alatt egyenruhában az öreg honvédek.

Megjelentek az ünnepélyen Kiss Aron püspök, Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester, Kólcsey táblabíró, Lengyel Imre, Márk Endre, a főiskolai tanári kar, nagyszámu hölgyközönség és a főiskola ifjúsága.

Az ünnepélyt a főiskolai kántus nyitotta meg, mely után Csiky Lajos theologiai dékán mondotta hazafiságtól áthatott alkalmi imát. Ezután a kántus énekelte el a Hymnust, a melyet az egész közönség állva hallgatott végig. Az ünnepi beszédet dr. Bartha Béla jogtanár tartotta meg. Beszédét mély tudomány, igazi hazafiság és nemes lelkesedés jellemezte. A szónoki remekmű nagy és mély hatást tett. Bagaméry Károly szavalta el ezután nagy hatással Kun Bélaremek alkalmi költeményét, mely után megszólalt az orgona s a közönség a szózatot énekelte el, amelylyel a lélekemelő ünnepély véget ért.

A debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesülete tegnap márczius 15-ikének előestéjén szépen sikerült ünnepélyt rendezett a nagy nap emlékére. Diszes s nagyszámu közönség, számos hölgy az egylet tágas és nagy helyiségét zsufolásig megtöltötte. A műsor első számát az egyesületi dalárda énekszáma képezte. A szózatot adta elő zajos hatás mellett. Majd dr. Benedek János az egyesület ügyésze méltatta a töle már megszokott s ösmeretes ékes nyelvezetben a nagy nap emlékéit. A beszéd végeztével a lelkesült hallgatók tapsviharban s éljenzésben törtek ki. Az egyesületi dal-kör éneke következett ismét. Huber „Öseink emléké” adtak elő preczísen. Az énekszámban előforduló solo részt Donogán István énekelte. Ugy neki, mint a dalárdának bőven kijutott az elismerésből. Bagaméry Károly lendületesen előadott szavalata után a dal-kör a Hymnust énekelte el. A műsor befejezése volt a „Rákóczy kesergő”, melyet Rácz Károly zenekara játszott művésziesen. A nagy lelkesedéstől meghatott közönség általános óhajára dr. Benedek János elszavalta Endrődy Sándor „Kurucz nótái” közül „Rákóczy marsa” cz. versét. A hatás, mit Benedek szavalatával elért leirhatatlan. Perczekig tartó éljenzés hangzott fel a teremben, mely csak nagy nehézen akart véget érni. Az ünnepély befejezését kedélyes öszszeljövétel képezte a sas-utcai volt Vilmos vendéglőben, hol a társaság Rácz Károly kitünő zenéje mellett a reggeli órákig a legvidámabb hangulatban együtt maradt.

Az ev. ref. felső leányiskolában Dóczy Imre igazgató tartott emelkedett szellemű megnyitó beszédet, mely után az énekkar Bánk-bán imáját adta elő. A nap jelentőségét Koós Ottilia tanárnő méltatta egy felolvasás keretében. Ezután Szabó Vilma szavalt hazafias költeményt, majd az énekkar adott előkurucz dalokat, Kovács Irm szavalt aztán és a Hymnuszt énekelte el az énekkar. Az ünnepélyen nagy és diszes, jobbára hölgyekből álló közönség volt jelen.

A Svetits intézet növendékei 9 órakor misét hallgattak, mely után 10 órakor a következő műsor mellett ünnepelték meg márczius idusát: „Hymnus,” kar-

ének. „Talpra magyar,” Petőfitől, szavalat. „Beszélgetés a hazaszeretetről,” alkalmi dialog. „Lengyel hymnus,” karének. — „Hymnus,” Vörösmartytól, szavalat. „Nézz le mennyből” karének. „Márczius 15,” Petőfitől, szavalat. „Szózat,” karének.

Az állami főreáliskolában. Az ünnepet az ifjusági önképző-kör rendezte, de részt vett benne az egész tanári-kar és tanuló ifjuság, azonkívül az ez alkalomra földszített torna esernokot oly nagyszámu és előkelő közönség töltötte be, a minő talán egyik iskolai ünnepen sem jelent meg. A lefolyt ünnep teljes mértékben kielégítette a hallgatóság kívánalmait, mert a tárgysor minden egyes pontjában fényesen sikerült. Kardos Albertnek az önképző-kör vezető tanárának rövid megnyitó beszéde után Péter Elemér VIII. o. tanuló emlékezett meg a márczius 15-én végbement nagy eseményekről. Hévvél, lelkesen adta elő beszédét. Spitzer Sándor VIII. o. t. a sajtószabadságról értekezett. Nagy hatást értek el a szavalók, kik közül Bisotka Gábor VII. o. t. a „Talpra magyart,” Weisz Jenő VI. o. t. „Élet vagy halált,” Máthé Dezső VII. o. tanuló „A mariseli cigányokat” adták elő; ez utóbbi szavalathoz fűződött a Rákóczy-induló az ifjusági zenekartól. Az ének- és zeneszámok szintén nagy tetszést arattak s ezzel azt bizonyították, hogy az ifjusági ének- s zenekar a legjobb vezetésben részesül Zimmermann Gyula főreáliskolai tanár részéről.

Az izr. iskola tantestülete és tanulóifjúsága is megünnepelte márczius idusát. Kohnt Mór vezetése mellett énekeltek a Hymnuszt. Simonovics Dezső jelezvén a nap fontosságát, megnyitotta az ünnepélyt. Kuthy Zsigmond leányiskolai igazgató hatásos beszédben méltatta a márcziusi eseményeket. Végre hazaszeretetre és hazafiasságra buzdította a tanulókat. Zádor Janka VI. oszt. tanuló szépen előadta Gáspár Imre márczius 15. című versét. Lukács S. szavalta a Talpra magyart, Braun Etel: Ezer évet szavalta Póstätól. Hirschfeld Erzsébet VI. oszt. tanuló Vörösmarty Hymnusát szavalta. Ez imaszerű szavalat meghatotta a hallgatóságot. Záróadékkal elénekeltek a Szózatot.

Távirat.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

A krétai harc.

Budapest, márczius 15. Rómából telegrafálják, hogy a nagyhatalmak elhatározták, hogy a görög jegyzékre nem válaszolnak s a krétai kikötő körülzárolását elrendelik.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 óraker csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A Gönczy-egyesület „Gtthon”-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 óraker, ünnepnapokon d. e. 11 óraker.

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az igtató, kiadó-hivatal s az irattárfelvezetők felvilágosításokat hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

DEBRECZENI ELLENŐR.

1897. márcz. 1-ével új előfizetést nyitottunk lapunkra.

Előfizetési ára:

Márczius hóra	1 frt — kr.
1-től április 30-ig	1 " 67 "
" " május 31-ig	2 " 50 "
" " június 30-ig	3 " 50 "
" " decz. 31-ig	8 " 50 "

Kérjük azon t. cz. előfizetőinket, kiknek előfizetése február hó végével lejárt, hogy azt minél előbb megújítani sziveskedjenek, lakásváltoztatás esetében pedig úgy helybéli, mint vidéki előfizetőinket kérjük, hogy előbbi címüket velünk közölni sziveskedjenek, nehogy a lap küldése fönnakadást szenvedjen.

— Tisztelgés a polgármesternél. A debreczeni zenede választmánya részéről tegnap köszönő iratot nyújtottak át Simonffy Imre kir. tanácsos polgármesternek azért a hatható közbenjárásáért, a melynek eredménye ezer forint államsegély kiutalványozása s bizonyos föltételek mellett jövőre is kilátásba helyezése volt. A választmány megköszönte a polgármesternek üdvözlését is, a melynek kíséretében küldötte át a zenedéhez az 1000 frtos ajándékról szóló miniszteri leiratot. A választmány egyuttal felkérte a polgármestert, hogy juttassa el a köszönetét Wlassics Gyula kultuszminiszterhez, a ki olyan buzgóan karolta fel a 25 óv óta sikeresen munkálkodó debreczeni zenede ügyét.

— A Bika átvétele. A nemes város szállodáját, a Bikát a mai napon vette át a régi bérlőktől a Kardos László nagy kereskedő és társaiból alakult konzorcium mely e régi vendégfogadó jó hírnevének fenntartására sőt öregbitésére fog törekedni, a mit méltán el is vár töle a város közönsége.

— Iparos tanonc internatus. Ipari és szociális tekintetből egyformán messze kiható horderővel bir a kereskedelemügyi miniszter által melegen felkarolt eszméje a szegedi ipartestületnek, amely az ország erre alkalmas városaiban iparos tanonc internatusok felállítását tartja szükségesnek a magyar ipar fejlesztése s az iparos osztály értelmi színvonalának emelése érdekében. A közvetlen fő célja pedig e mozgalomnak az, hogy a magyar társadalom jobb módu közép osztálya is nagyobb kedvvel és tömegesebben adja gyermekeit az iparüző foglalkozásokra, amely eddig nem csupán indokolatlan előítéletből, hanem azon már könnyen érthető idegenkedésből sem szivesen nevelt iparost fiaiból, amely amiatt származik, hogy a mester inas ősi szokás szerint valóságos házi szolgája a mester családjának, akivel minden munkát végeztetnek, ami a ház körül elő fordul, aki megeteti a disznókat és kisöpri a tyukolat; aki kutra jár és a nagy kosarat viszi a piaczon az ifjasszony után és aki ráadásul nagyon sokszor koplal is, de abból, ami a mesterséghez tartozik minél kevesebbet tanulhat meg egyéb inas kötelessége teljesítése közben. — Természetes, hogy ilyen körülmények mellett uri családok nem igen adják az urfiakat mesterségre, noha ma már a leg-

iskolában
szombaton

ŐR.

yitottunk

rt — kr.

" 67 "

" 50 "

" 50 "

" 50 "

ket, kik-

el lejárt,

szives-

en pedig

zetőinket

lünk kö-

küldése

rnél. A

részeről

át Si-

esternek

a mely-

mségely

ek mel-

volt. A

rmester-

kisé-

az 1000

leiratot.

a pol-

szönétét

ez, a ki

óv óta

zenede

város

ette át

ó nagy

porcium

evének

töre-

a vá-

Ipari

messze

mügyi

szméje

z oi-

iparos

szük-

e s az

eme-

ja pe-

magyar

ya is

adja

sokra,

latlan

nyen

nevelt

nazik,

zerint

salád-

eztet-

, aki

tyuk-

sarat

s aki

de ab-

minél

inas

Ter-

mel-

k az

leg-

jobb megélhetési módot szerezheti meg magának ezen a pályán is szorgalmas, ifju ember. Az iparos tanonez internatusok arra valók volnának, hogy a tanonez egyedül mesterségét tanulja s szigorú felügyelet, gondozás mellett meg legyen óva a segédeknek sokszor veszedelmes példaadásának befolyása alul, s hogy rendhez, tisztasághoz szokják, amit a mester házában nem mindig érhet el. A kereskedelemügyi miniszter *Debreczent* szemelte ki az internatus egyik helyéül s közelebb itt járt egyik megbízottja e végből érintkezésbe is lépett a kereskedelmi- és iparkamarával, amely viszont a további propagandára az iparos-kört szölytötte fel. Az iparos-kör választmánya küldöttségre bizta ezen örömmel és helyesléssel fogadott mozgalom fejlesztését. — Az internatus azonban csak úgy jöhet létre, ha a város áldozatkészsége ettől sem tagadja meg a támogatást s ha legalább 200 növendék jelentkezése biztosítva lesz. Az állami vezetés alatt álló internatus növendékei teljes ellátásban részesülnek mérsékelt díjazásért, amelyet vagy a szülők, vagy a munkaadók, vagy a két fél együttesen fizetnének. Mint értesülünk Dobieczki Sándor vasuti üzletvezető 50 tanonezot már biztosított, akik a nem soká megnyíló vasuti gépműhelyben fognak felvétetni. Vidéki szüléktől, akik gyermekeiket iparos pályára szánták, bejelentéseket már is elfogad az Iparos kör. (Szedlák ház, Piacz-uteza.)

— Pályázat a megyei főügyési állásra.

Gróf *Degenfeld* József Hajdumegye, és Debreczen város főispánja most hirdeti meg a pályázatot a *Szöllőssy* János halálával megüresedett megyei tiszti főügyési állásra. A főügyész javadalmazása 1320 frt fizetés és 300 frt lakbér. A pályázati kérvényeket f. évi ápril hó 30-án délután 5 óráig kell beadni dr. Medve Zoltán főispáni titkárhoz.

— Az iparos kör közgyűlése.

A debreczeni művelt iparüző polgárság élénk, tevékenk gyülekező helye, az annyi egészséges eszmét megtermékenyítő Iparos-kör tegnap tartotta évi rendes közgyűlését *Serly* Ede elnöklete alatt. Az elég népes közgyűlésen legelőször is az elnök évi jelentését olvasták fel, amely bevezető részében az ezredéves ünnepek és a budapesti kiállítás fényes sikeréről lendületesen emlékezik meg, ahol a magyar iparos világ újból kitűnő bizonyosságát adta áldozatkészségének és haladásának s ahol bőven kivette részét a dicsőségből a debreczeni iparos osztály is. Szól a jelentés a kamara által rendezett csoportos felrándulásokról. Hosszasabban ismerteti az ipartestületek IV. országos kongresszusán és az iparos kongresszuson tárgyalt ügyeket, az ott elért vívmányokat, amelyek egy szebb jövő reményével biztatnak. — Az iparos kör mindkét kongresszuson képviseltette magát. Az utóbbi elfogadta *Serly* Ede azon közvetítő indítványát, hogy a tiszti fizetés lefoglalhatóságára szóló törvény oly képen módosítsa iránt emlékirat készíttessék, hogy a tiszti fizetés 800 frton alul is lefoglalható legyen, ha a követelés az adós vagy családja háztartására, életszükségletére kiszolgáltatott iparezikkék megrendeléséből származik. Az ipartestület alakítása érdekében ismét megindult mozgalom kedvező eredménnyel kecsgető kilátások között halad előre. A kör tagjainak létszáma is szépen emelkedik. A lemondott, eltávozott vagy

meghalt 25 tag helyett 77 új tagot gyűjtött az elnök; ugy, hogy jelenleg 422 rendes és 30 alapító tagot számlál a kör, melynek mult évi bevétele 1324 frt 84 kr., kiadása pedig 1104 frt 19 krajczár volt. Egy igen fontos tervről tesz még az említést: az iparos tanonezok internatusának létesítéséről, melyet a kereskedelemügyi miniszter Debreczenben óhajtna felállítani. Végül néhai Huber József az iparos kör buzgó tagja iránt rója le a jelentés a kegyelet adóját szép vissza emlékezéssel. Az elnöki jelentést, valamint a számvizsgálók jelentését a közgyűlés elfogadta s a tisztikarnak, közte *Szedlák* József pénztárnoknak a felmentvényt közönetének nyilvánítása mellett megadta. — Az idei költségvetést 1250 frt bevétellel és 1030 frt kiadással állapították meg. Müller Béla könyvtárnok jelentésének meghallgatása s részére köszönet megszavazása után a könyvtár gyarapítása érdekében több kör tag által tett indítványt tárgyalták. A választásokat ejtették meg ezután a következő eredménnyel: Pénztárnokká *Szedlák* József. Jegyzővé: *Komlóssy* Miklós. Könyvtárnokká: Müller Béla. Gazdává: *Bisutka* Gábor. Számvizsgáló bizottság tagjaivá lettek: *Szepesi* Gusztáv, *Hrabéczy* Antal és *Veréb* Lajos. A kisorsolt és elhalt választmányi tagok helyeire beválasztottak: *Jóna* Dániel, *Grünvald* József, *Konrád* János, *Dr. Király* Ferencz, *Stark* Ignác, *Keszler* Jakab, *Kostya* János, *Kárpulli* Péter, *Guthán* János, *Kerékgyártó* István, *Lókodi* Ferencz, *Veréb* Lajos, *Laczka* László, *Károlyi* Sándor, *Dankó* Mihály, *Bornyász* József, *Dávidházy* Kálmán, *Acs* Imre, *Szabó* Kálmán. Kamarai elnök: *Blaskovits* Mihály, *Dinyés* Gyula és *Zoni* Mihály.

— Felolvasás.

Az orvos-gyógyszerész egyesület szombaton tartott havi ülésén nagy érdekű felolvasást tartott *Dr. Fráter* Imre a „Scarlatról.” A gyermek világ e rémét a felolvasó terjedelmesen méltatta; kiterjeszkedett annak történetére, elterjedési módjaira, tünettanára, tudományos okokkal levezette annak complicatióit és részletesen elősorolta gyógymódját, tekintettel a legújabb módszerekre is. A tudományos felolvasást a nagyszámmal egybegyűlt orvos közönség mindvégig érdeklődéssel hallgatta.

— Sorozások a megyében.

A Hajdu megye területén eddig megtartott katonai sorozásokat követőleg *H.-Böszörményben* f. hó 17-én kezdődik a sorozás s 20-án nyer befejezést. Polgári részről elnök lesz *Somossy* Béla polgármester, míg az orvosi teendőket *dr. Losonczy* Álmos megyei t. főorvos látja el. A h. böszörményi sorozással egy időre megszakad a sorozás és csak ápril hó 21-én kezdődik újra *H.-Szoboszlón*, folytatódik *Kabán*, ahol végleges befejezést nyer ápril 29-én.

— Az Emke javára, a színházban f.

hó 26—27-én rendezenyő nagyszabású műkedvelői előadásokra teljes erővel folynak a próbák délutánonként a színházban. A rendezőség a jótékony célra való tekintetből, az érdeklődés fentartása czéljából elhatározta, hogy már e próbákra is csak jegyvel lehet a szinpadra lépni. E jegyeket nem árúsítják, amennyiben csak a közreműködő kap egyet és egyet kísérrője. Az előadásra előjegyzett jegyek holnaptól kezdve *Bészler* Károly tanácsnoknál kiválthatók.

— Tolvaj csemeték.

Szücs Lajosné, gazdasszony *Sesztina* Lajos kereskedőnél tegnapelőtt meglepetve vette észre, hogy emeleti lakásában az ágyról egy skatulyába rejtett ezüst óráját ellopták. Gyanuja két ismeretlen gyermekre irányult, kiket a házbeliek aznap a lépcsőn lefelé menni láttak. Tegnap *Horvát* nevű segéd és a hentes újra láttak két gyermeket a lépcsőkön s a lopásról tudván, meg-

fogták őket. A két gyerek, *Kovács* Róza 12 éves és *Fehér* Imre 11 éves, a II. ker. rendőrség elé kerülvén, beismerték, hogy az órát tegnapelőtt ők lopták el és hogy máshonnan a napokban tyukokat is loptak. Oda, honnan az órát lopták, azért mentek vissza, hogy hátha más zsákmányra is szert tehetnének. Űres idejükben — mint vallották — a piaczról, pérosi sorról kenyeret és egyéb vásárolt dolgot szoktak a gazgasszonyoknak néhány krajczárért hazaszállítani. Ezt az utóbbi körülményt ajánljuk a rendőrség figyelmébe, hogy tudniillik a piaczon ilyen foglalkozásra százával csavarognak az iskola köteles gyermekek s ott az irás és olvasás helyett idejekorán a lopás elemeiből nyernek oktatást az ott lézengő részeges, elzüllött emberektől.

— Építő iparosok figyelmébe.

Debreczen szab. kir. város iparos tanoneziskolájában a szakirányu téli tanfolyamra járó kőműves és ács iparos tanonezok ez évi tanfolyamot záró vizsgálatai az iparos tanonez iskolában — *Csapó-uteza* *Barcsay*-féle ház 314. szám — a következő napokon és órákban tartatnak: A rajziskolában márczius hó 28-án d. e. 9 órától 11-ig a III-ik osztály két, a II-ik osztály két, az I-ső osztály két csoportja; d. u. 3 órától 5-ig a III-ik osztály egy csoportjának vizsgálati, mindenik csoporté saját tantermében. Az esti iskolában márczius hó 30-án d. u. 6 órától 8-ig a III-ik osztály egy, a II-ik osztály egy, és az I-ső osztály két csoportja vizsgáltatik meg, mindenik csoport a maga tantermében. Ezen vizsgálatokra az érdeklődők általában, különösen pedig az építő iparral foglalkozó mesterek, az építészek és építészeti vállalkozók tisztelettel meghívotnak. Az iparos tanoneziskola felügyelő bizottsága.

Kérelem! Alulírott bizottság az építő iparral foglalkozó kőműves-, ácsmester urakat, a tek. építész- és építő-vállalkozó urakat tisztelettel keresi meg s kéri fel, hogy Debreczen szab. kir. város azon építő iparos tanonezainak, kik a szakirányu téli tanfolyamon jó magaviselet, rendes iskolába járás és szorgalom mellett jó tanulási eredményt tanusítottak, anyagi megjutalmazására a nemes város által költségvetésileg előirányzott összeghez kegyes adományokkal járuljanak. Adományait folyó évi márczius hó 20 ig *Dóczy* Gedeon iparos tanoneziskola igazgatóhoz méltóztassanak küldeni. Debreczen, 1897. márczius hó. Az iparos tanoneziskola felügyelő bizottsága.

— Öngyilkos tanonez.

Szabó Miklós, 16 éves ev. ref. vallásu festő tanonez tegnap, 14-én reggel 5—6 óra között, vendég-uteza 3368. szám alatti lakásán gyufaoldattal megmérgezte magát. Holttestét beszállították a kózkórházba. Temetését elfüggesztették, mert az ügyben vizsgálat van elrendelve. Az öngyilkosság oka ismeretlen.

— Halálozás.

Mint részvétellel értesülünk özv. Polgár *Köblös* Mihályné szül. *Szabó* Zsuzsánna asszony tegnap este 76 éves korában elhunyt. Temetését holnap délután 3 órakor *Kernács* rendezi a *Piacz-utezai* 1638. sz. halottas háztól. Nyugodjék békében!

— A harangozás ideje.

A tavasz megérkezését hirdették ma a debreczeni harangok is, amelyek reggel már nem 8, hanem 7, délután 2 óra helyett 3 órakor kondulnak meg egészen addig, amig megint rövidülni fognak a nappalok.

— **Iparos segédeink oktatása érdekében,** a debreczeni iparos-segédek szakrajz és tovább képző tanfolyama igazgatóságának felkérésére tegnap tartotta meg *Gardos* Károly gépészmérnök a már előre hirdetett előadást az állami főreáliskolában a „Gőzkazánokról” még pedig nagy

érdeklődés mellett a mennyiben mintegy 40 gépész segéd jelent meg a helybeli gyárakból s hallgatta az érdekes előadást. Gardos Károly gépész mérnök ki jelenleg a helybeli állam építészeti hivatalhoz van beosztva folytonos gyakorlati működésében bő tapasztalokra volt alkalma dióhéjba összevonva a legszükségesebb tudni valókra hívta fel a hallgatóság figyelmét. Ismertette a gőzkazánok fontos rendeltetését, amelyre sokszor oly kevésselyt fektetnek még a muhely és gyártulajdonosok is. Könnyen érthető modorban tartott előadását az életben előforduló esetekkel illusztrálta s a táblán készített valamint különálló rajzlapokkal tette érthetővé. A tanfolyam felügyelőbizottságnak elnöke Rössler Richárd mérnök a hallgatóság nevében megköszönte a tanuságos előadást a hallgatóságot további érdeklődésre hívta fel s jövőre pedig midőn a tanfolyam a gépészek részére is állandó tanerőt fog alkalmazhatni azon reményének ad kifejezést, hogy tömegesen fognak a gépészek is a tanfolyamra beiratkozni. Örvedetesnek tartjuk az igazgatóságnak az ily szabad előadás tartására kiterjedt gondoskodását, mert ily előadások megtartásával iparosaink érdeklődése s tanulási vágya mindinkább felébresztetni fog s segédeink szabadidejüket önmiveléssel s foglalkozásukra hosszas tudnivalókkal fogják eltöltetni.

— **Megkéselték a cimborái.** Szombaton este 9—10 óra tájban a Hadházi-utcán Pap Lajos ruhafestő segédet a vele mulatott Mátyás Lajos és Onodi Lajos cimborái késsel úgy hátba szurkálták, hogy a szerencsétlen segédet a közkórházba kellett szállítani. Orvosi vélemény szerint a késszurásoktól okozott sebek 8—10 nap múlva begyógyulnak. A tettesekkel a kir. ügyészség fog számolni.

— **Gazdasági közgyűlés.** A hatvan-utcai gazdasági közgyűlést f. é. márczius 14-én délután 3 órakor a városháza kis tanácstermében Koszorus Lajos elnökle alatt tartotta meg, szép számmal megjelent gazdaközönség előtt. Targyaltatott, az ügyvéd Szilágyi Bálint mint jegyző által szerkesztett évi jelentése 1896-ik évről és ennek kapcsán a pénztárnoki és számvizsgáló jelentés. — Pénztárnok és többi tisztviselők felmentés. Az elhalt Kiss István helyére felügyelőnek Jobbágy Imre; az elhalt Szücs László helyére pénztárnoknak Kiss András választott meg. Számvizsgálók lettek Kovács János, Pap Péter és Csörján József. Elnök az ülést 1/2 órakor rekesztette be.

— **Elveszett.** Két fekete, fél éves daxli kutya elveszett. Nyakukon borszija van. A megtaláló jelentkezzék az I. ker. rendőrkapitányságnál.

x **Köszönetnyilvánítás.** Szeretett kis fiunk temetése alkalmából mindazon jóbarátaink és ösmerőseink, valamint pályatársai is tanári karukkal az élen, kik részvétükkel s számtalan oldalról vett részvétnyilatkozatokkal szivesek voltak bánatunkat enyhíteni, fogadják ez uton is hálás köszönetünk kifejezését. Biró József és családja.

S z i n h á z.

* **Niutte.** Lecocq mesternek, a Nap és hold, Angot, kis herceg, kertész leány stb. bájos zenéjü operettek szerzőjének legújabb operetteje kerül a közel napokban bemutatóra színpadunkon. Az újságolvasó közönség még igen élénken emlékszik arra az osztatlan sikerre, melyet a közel multban Lecocq mesternek Niutte operetteje az alatt. A fővárosi kritika egyhangulag konstata, hogy az ideai saisonban ez az első és legsikerültebb operette újdonsága. A darabban a legfőbb szerepeket Kállay Lujza, Kapossi Józsa,

Locsarekné, Békéssy, Rubos, Follinus, Sziklay és Püspöky játsszák. Komjáthy igazgató ez előadásra egy zárt és minden tekintetben sikerült gobelin szobát készítettet.

A debreczeni ipar- és keresk. bank közgyűlése.

(Saját tudósítónktól.)

márcz. 15.

A debreczeni ipar- és kereskedelmi bank tegnap, vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta meg évi rendes közgyűlését Sesztina Lajos elnökle alatt, saját, főtéri házában.

A részvényesek szép számmal jelentek meg. 20 részvényes 345 részvényvel, 307 szavazattal volt ott a közgyűlésen.

Sesztina Lajos elnök megnyitván a közgyűlést, a jegyzőkönyv vezetéssel dr. Kola jogtanácsost bizták meg. A jegyzőkönyv hitelesítésével és szavazatszedéssel megbizattak Láber Mihály, dr. Legányi Gyula és László Albert.

Dr. Kola János először felolvasta az igazgatóság jelentését, melyben kiemelkedő pont az, hogy dacára a még mindig tartó nehéz pénz- és gazdasági viszonyoknak, az 1896. évi üzleti eredménye a megelőző évinél kedvezőbbnek bizonyult.

A váltó leszámítás a tavalyihoz képest 49, 563 frt 48 krral, az előlegek 2064 frttal, a könyvetét 249, 757 frt 12 krral, a giró forgalom 1.849,128 frt 61 krral, a vizsgálószámítás 2716 frt 92 krral, a pénztár forgalom 992, 326 frt 86 krral emelkedett.

Az 1896. évi kimutatott tiszta haszon teszen 10238 frt 40 krt, ebből levonva az 1895. évi előrehozatalt a mult évi tiszta nyemromény 10,143 frt 42 kr.

A felosztásra nézve az igazgatóság által tett javaslatot a közgyűlés elfogadván, a 11. számú szelvények 6 frtjával már ma beválthatók a bank pénztáránál.

A közgyűlés meghallgatván a felügyelő bizottság jelentését is, a felmentvényt mindkettőnek elismeréssel megadta.

Következett a tisztújítás. Az alapszabályok értelmében az igazgatóságból sorrend szerint kilépett Sesztina Lajost újra megválasztották 3 évre. Az időközben lemondott Muraközy László helyébe szintén 3 évre Fürst Ödönt választották. A felügyelő bizottsági tagságról lemondott Fürst Ödön helyére egy évre dr. Moskovicz Jenő ügyvédet választották 284 szavazattal, Biedermann József 20 szavazata ellenében.

A közgyűlés háromnegyed 11 órára véget ért.

Irodalom — Művészet.

* A „Magyar Nemzet Története“. Még csak egy-két füzetéről kell számot adni irodalmi rovatunknak a Lampel Róbert (Wodianer F. és fiai) budapesti kiadó-czégénél megjelenő Szalay-Baróti-féle „Magyar nemzet története“nek s be lesz fejezve a négy kötetre tervezett szép nagy munka harmadik, utolsóelötti kötete is. Most a hozzánk beküldött ötvenhetedik füzetet mutatjuk be t. olvasóinknak. Az ausztriai uralkodóház százados harczi a törökök és a magyar „malkotensek“ ellen a szövetséges szomszédországi hadak segítségével az egész vonalon győzelemmel koronázva, végük felé közelednek. A kard és diplomacia tervszerűen készíti elő a százados török uralomnak magya földön megdöntését, a magyar szabadságharcok megszüntetését és Erdélynek visszahódítását az ausztriai uralom alá. A régi Magyarország története nagy drámájának az ötödik felvonását látjuk a jelen füzetben lejátszódni s mindezeket

Baróti fényes előadásában elolvassa, valamint az egykoru illusztrációkat látva, elfelejthetetlen kis tükrét látjuk előttünk ama örökemlékü nagy időknek, melyek az 1711-ik esztendőhöz képezik az áthidaló utat, azon esztendőhöz, melylyel Magyarország története az ő békés, modern államot alkotó ujkorába lép. Az érdekesnél érdekesebb képek ezek. Műmelléklet: Bethlen Gábor erdélyi fejedelem. Bethlen Gábor megerősíti a nikolsburgi békét. Képek: Miksa Emánuel bajor választó, Székesfehérvár XVII. századi látképe, Veterani Frigyes tábornok, Lajos bádeni örgróf. Harcz a törökökkel, Nagy-Kanizsa XVII. századi látképe. A szalánkemeni csata, Teleky Mihály arczképe és aláírása, Az erdélyiek Károly lotharingiai hercegnék mutatják hódolatukat, Apaffy Mihály fejedelem arczképe és aláírása, Heiszler Donát tábornok, Thököly Imre fejedelem arczképe és aláírása, II. Apaffy Mihály sodronyingo, A „Diploma Leopoldinum“ első két oldala.

* **A piros cipő.** Az operaház legsikerültebb újdonsága volt ebben az esztendőben: Mader Raoul karmester balletje: A piros cipő. A nagy sikerü zenemű egyik legszebb részét közli a közkedveltségü képes hetilap: az Ország-Világ, amelyrek mindig van gondja arra, hogy kellemes meglepetéssel szolgáljon olvasóinak. Természetes, hogy az Ország-Világnak ez a száma is tele van aktuális képekkel, elsőrangú írónk verseivel és novelláival. Colonel e héten is megirta szellemtől szípkázó heti krónikáját. Egyszóval az Ország-Világ minden száma valóságos kis művész-album, amelynek nem szabad hiányozni egy család asztaláról sem. Az Ország-Világ előfizetési ára negyedévre 2 frt. Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal. (V. Hold-utca 7.)

CSARNOK.

Majos Feri.

— Elbeszélés. —

Irta: Vántsa György.

(Folytatás)

A hosszú téli éjszakát átvirrasztva, a hajnali harangszó már utban találta Anna atyját, a ki elindult leánya sorsáról bizonyosat tudni. Már 8 órakor reggel beköszöntött a szolgabíró urhoz azzal a kérdéssel: a leányom hol van instálom?

Ugyan, hát hol lenne, mint otthon — mondja a szolgabíró ur. Még nagyszombaton délután elment innen Majossal. Már ott nincsen instálom, mert nem jött haza.

Hogyan volna az lehetséges? Kérdi megdöbbenve a szolgabíró.

Már instálom az úgy van, a hogy mondtam. A pereferumogot megkaptuk, a miért áldja meg a jó Isten a szolgabíró urékat, de a leányom — az elveszett.

De hogy veszett, de hogy veszett, nem olyan a lány, mint a „susták“ hogy a lyukas zsebből kiessék.

Egy kissé azonban különös az eset, de menjünk csak Majoshoz, mert ő csak ma délelőt szándékozott kimenni Angyalosra kendtekhez. Ő megfogja mondani, hová lett az Anna.

Majos gazdája esodálkozással fogadta őket, midőn azt kérdesték, hol van Majos. Hol volna egyebütt, mint a mennyaszonyánál, mert innen még nagyszombaton elkéredzett.

Különös — mondá az öreg szolgabíró. Itt valaminek történni kellett. Hol lehetnek azok a gyerekek! Menjen csak haza öregem, mert én addig nem nyugszom, a mig elő nem keritem őket.

As öreg haas ment ismét Angyalosra. Utját megrövidítendő az Olt gátján ment át...

Mily közel járt szerencsétlen leányához.

Gyűlt a násznép, a csengős szánkók nagy zajjal hozták össze a meghívott vendégeket. Megérkezett a szolgabíró ur is nejevel; ők lévén a násznagyok.

Hát előkerültek a gyerekek? — a bundák- és lábzsákokból kibontakozó szolgabíró.

De hogy kerültek, de hogy kerültek, „sopánkodott” az összegyűlt násznép.

Ugyan már ne tréfáljanak, hiszen tán nem nyelte el őket a föld.

Nem tréfálunk mi édes jó szolgabíró ur — mondák zokogva az agg szülék, mert bizony nem kerültek elő. Itt valami nagy szerencsétlenségnek kellett történni.

En is a mondó vagyok — szölt bele az egyik vőfély. Tán bizony abban a „zimankós” időben megtámadták a farkasok s meg is ették őket.

Lett általános sirás, rivás, sopánkodás, mindenik igyekezett rémesebbnél-rémesebb eseteket hozni fel, egymás és az amugy is kétségbe esett szülék ijesztgetésére.

Végre „felzihelődtek” s vigasztaló szavak kíséretében eltávoztak az összegyűlt násznépek.

A szolgabíró ur is haza utazott és más nap reggel jelentést tett a rendőrkapitányságnál az esetről.

Megindult a vizsgálat. Első helyen is Majost kerítették elő, a kivel legutoljára látták. Ez nem volt nehéz, mert harmadnap megjelent gazdájánál és nyugodt lélekkel végezte napi munkáját.

A kapitány előtt nem tagadta, hogy Annával találkozott s őt egy darabig elkísérte. Hogy hová lett azt nem tudom — ugymond — mert én megmondottam neki, hogy nem szeretem s nem is veszem el, azért ne is várjon. Erre sirni kezdett megátkozottás elfutott.

E betanult hazugság által minden gyanut elhárított magáról és annyira félrevezette a kapitányságot, hogy az hitelt adott szavainak s szabadon eresztette őt. Öngyilkosságról kezdettek beszélni, a mit Anna azért követett el, hogy szerelmében csalódott.

A szabadon bocsátott Majos meg, mintha mi sem történt volna oly vigan hordotta az Oltól a jeget s társai beszéltek, hogy olykor-olykor tréfásan megjegyezte, hogy Anna talán egy olyan lékben keresett menedéket, mint ezek itt.

A karácsonyi ünnepek után harmadnapra a jégvágó napszamosok egész véletlenül ráakadtak Anna hullájára, mely csakugyan az egyik „lék”-nél volt ruhájánál fogva a jéghez fagyva. Amidőn a hullára ráakadtak Majos is ott volt. Egy kissé megdöbbsent a midőn megpillantotta áldozatát s hogy társai zavarát észre ne vegyék, ő volt az első, a ki a vízből kiemelni segítette Anna csonttá fagyott testét.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Az agrár-szocializmus.

Irta: Dr. Takácsy Sándor.

(Folytatás)

Nagy elfogultság volna észre nem venni, hogy az e néven nevezett mozgalom terjed s terjed nagy arányban. Ma még terjedésének talán az is gótát vet, ha a nép látja, hogy a törvényhozás bajjaival foglalkozik. Ma még bizonyos megnyugvást kelthetnek egyes intézkedések, ám ezek, ha a mozgalmat elharapódnak, a követeléseket, — melyek természetüknél

fogva önmagukból nőni szoktak, fokozódni hagyjuk, a békét többet nem állíthatjuk helyre. Ma még a hangoztatott óhajok jó részben teljesíthetők, az azok érdekében támadt forrongások megfékezhetők, de ha hosszú pórázra hagyjuk a szocializmus fejlődését, oly követelésekkel fogunk szemben állani, melyeket többé nem honorálhatunk.

Ezt megengedve és belátva, el kell a tétel folyamánát is fogadnunk, mely haladéktalan orvoslást követel. Ám ne ringassuk magunkat csalódásba, ne akarjuk a dolog könnyebb végét megfogni és ne akarjuk a szocialisztikus bajok orvoslását a társadalomra bízni. A társadalom befolyása sohasem lehet gyorsan ható. A mit még ez országban a társadalomra bízunk, az sohasem lett elvégezve; hiszen alighanem ebben a bajban szenved jótékonyasági ügyünk is, daczára a társadalom részéről meghozott óriási áldozatoknak.

A társadalom az agrár-szocializmusmal szemben egyet tehet s ez az, hogy a magasabb társadalom elitélő szavát magaviseletében is érezteti azon munkaadó ellenében, kik vagyunk révén magukat a magasabb körök tagjai közé számítják, de a munkás nép irányában tanúsított inhumánus eljárásokkal, ezen társadalmi osztályok tagjaiként való szereplésükre méltatlanokká lesznek. Ha az ugy nevezett jobb körök minden tagjukkal éreztetnék és megértetnék, hogy ahhoz, miszerint valaki „uri ember” legyen, nem elég a vagyon, hanem ahhoz „uri viselet” is szükséges. Ez a fenkölt szellem, ha uralomra jutna, az ugynevezett „munkaadók lelketlensége” ellen kétségtelenül biztosan és gyorsan ható szer lenne. Milyen kevésből kitelnék ez és még is nem naivitás-e, csak ennyit is várni, remélni a mai társadalomtól!

Ezzel természetesen nem akartam sem a társadalom, sem a népnevelés üdvös befolyását az alsóbb rétegek anyagi helyzetének javulása körül tagadásba venni, de most midőn égető baj orvoslásáról van szó, ezekkel nem lehet, mint első sorban figyelembe jövő tényezőkkel foglalkozni. A társadalom és a népnevelés befolyását igénybe vehetjük arra, hogy majd ha lokalizáltuk és eloltottuk a mostani mozgalmat, a mostani lázat, ezen két tényező művelő és szelidítő befolyása a bajnak újbóli kitörését megakadályozza. Szó sincs róla! a népet nevelnünk kell, hogy azokat az intézményeket, melyek az ő érdekében létesíthetők és létesítendőek, megérteni és felhasználni tudja. De addig — s az hosszú idő — míg a nevelés és társadalom nemesítő hatása a népben érvényesülhet, addig csakis az állam segítségét, az állam tevékenységét vehetjük igénybe, hogy rögtönösen segítsen, amennyire segíteni lehet.

Az agrár-szocializmus okairól szólva első sorban konstatálandó, hogy az ily néven nevezett mozgalom sem okaiban, sem tüneteiben nem egy természetű: egyik községben s vidéken mint földéhség, másikon mint munkabér küzdelem, harmadikon mint czél nélküli, csak a rossz bánásmód által elkeserített és izgatott által félrevezetett nép mozgalma tűnik fel.

(Folyt köv.)

Szerkesztői posta.

S. S. (Debreczen.) A kéziraták megkaptuk. Legközelebb sorra kerül s akkor a lapot is megindítjuk.

Több szivarozó. (Debreczen.) Felszólalásukat illetékes helyen átadtuk.

Kiadó és laptulajdonos:

„Üsekonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Hj. Gily Ede.

Tavaszi ruhakelmék

dus választékban raktárra érkeztek

Kunz József és Társa

cégnél

Debreczen, Kistemplom-bazár.

Visszamaradt szövetek tetemesen leszállított áron

197-100-21 adatnak el.

Női ruhák

a legizlésteljesebb kiállításban jutányosan s pontosan állíttatnak elő.

Mintákkal készséggel szolgálunk.

Ügyvédjelölt

Dr. Tüdős János

ügyvédi irodájában

(Debreczeni Első Takarékpénztár ügyészi hivatala)

azonnal

alkalmazást nyer.

243-3-3

A Széchenyi-utca végén lévő

tizenháromvárosi

1660. számú ház

ondódi és ujosztásu földjével

vagy külön-külön

ELADÓ.

Értekezhetni a Debreczeni Első Takarékpénztár hivatali helyiségében.

241-3-3

22. v. k. sz.

1897.

Arverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak 268/1897. P. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Huszár Károly debreczeni lakos részére Kulcsár Antal debreczeni lakostól 283 frt 95 kr. tőke, ennek 1896. évi augusztus hó 10. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 39 frt 60 kr. perköltség erejéig 1896. évi augusztus hó 28-án bíróság lefoglalt és 602 frt 85 kr-ra becsült házi bútorkok, bolti felszerelvények és bádogos árúkból álló ingóságok 1897. évi márczius hó 16 án délelőtti 9 órakor kezdetét veendő és Egyházterén, 34. sorszámú háznál a Budapesti erzsébetvárosi takarékpénztár 264 frt 45 kr. tőkekövetelése és járuléka kielégítése végett is. 175 forint törlesztett összeg betudásával, továbbá Kurzweil Bernath 24 frt 30 kr. tőkekövetelése és járuléka, végre a Commercial Bureau bécsi czeg 201 forint 98 kr. tőkekövetelése és járuléka kielégítése végett is egyidejűleg megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1897. évi február hó 21-én.

Török Péter bírói kiküldött.

Házvezető.

Jó házból való, alföldi születésű, intelligens nő, hivatalnok özvegye, (keresztény), ki a háztartás minden ágában, valamint a külső gazdaság vezetésében is jártas, óhajt uri háznál, mint házvezető alkalmazást. Ily minőségben már huzamosabb ideig volt biharmegyei tekintélyes uri háznál, miről a

legjobb bizonyítvánnyal rendelkezik. Czime a kiadóhivatalban megtudható. 250-2-1

345. sz.
1897. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Falk T. A. és fia czég végrehajtatónak Kóhn Ferencz végrehajtást szenvedő elleni 900 frt tökekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék, a derecskei kir. járásbíróság területén lévő, a derecskei 1008. tjkvben A + 1. r. 863. hrsz. alatt foglalt 1234. sorszámú belsőségből Kóhn Ferenczettel illető 7/8 részre az árverést 1750 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan **az 1897. évi április hó 12-ik napján délelőtt 9 órakor** Derecske nagyközség házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 175 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben, 1897. évi január hó 20. napján.

A debreczeni kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Nagy Károly
kir. tiszéki bíró.
253-1-1

Megérkeztek * * * * *

a tavaszi idényre
a legújabb bel- és külföldi

Női divat *

* ruhaszövetek

s nagy választékban
kaphatók

Szabó Lajos Fiai

czégnél

Debreczen, Rózsa-tér.

Nagy-Csapó utcán
Zenede épület alatt minden órán

kiadó

egy jó forgalmu nagy
üzlethelyiség
pinczével együtt.

Értekezni lehet **dr. Berger Andor**
ur ügyvédi irodájában: Széchenyi-utcán.
249-1-1

Fővárosi
könyvkereskedés és antiquarium
forgalmas helyen,
kitűnő **iskolakönyv-saisonnal**
elutazás miatt azonnal **olcsón** és **jutányos**
feltételek mellett eladó.

Szíves megkeresések „**1500 Biztos**“
alatt kéretnek e lap kiadóhivatalába.
251-3-1

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték 3/4 részéig 20-50 év közti időre **készpénzben**. Birtokos felmondhat bármikor, pénzintézet nem mondhat fel. **Csekély** kamattal tőke is törlesztetik. Lebonyolítás **legrövidebb** idő alatt.
— Convertálás bélyeg- és illetékmentes. —

Semmi előleges költség.
Minden felvilágosítás **díjtalan**. Beküldendő csakis: telekkönyvi kivonat és
222-3-1 kataszteri birtokiv másolat.

INGATLAN- és JELZÁLOG-FORGALMI-INTÉZET,

Budapest, VI., Váci-körut 39.

Legnagyobb Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-intézet a monarchiában, **egyedül**, mely hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosoktól okmányszerűleg ajánlva van.

FEHÉR MIKLÓS gépgyáros

ajánlja

214-12-3

a m. kir. államvasutak gőzcséplőkészleteit,

továbbá a legújabb szerkezetű **magánjárókat** és mindenemű egyéb gazdaságigépeket u. m.: ekéket, boronákat, hengereket, vetőgépeket, (církulár)-körfűrészeket, malomberendezéseket, trieuróket, darálókat, a legjobb perenspora-feoskendőket, szeccskavágókat, bakkerrostákat stb. stb. kedvező fizetési feltételek mellett legjutányosabb áron, hitelképes vevőknek több évre terjedő részletfizetésre.

Leégett m. kir. államvasuti oséplők keretel készpénzért beváltatnak, valamint régi gépek újakkal becsereítetnek. Cseplesi Idényre vevőimnek megbízható gépészekről szívesen gondoskodom. Képes árjegyzék kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve.

FEHÉR MIKLÓS
gépgyáros
Budapest, IX. Üllői-ut 23. sz.
a „Köztelek” mellett.

PACZELT JÁNOS

mag- és virágcsarnokában

mindennap **friss melegágyi saláta**
és **hónapos retek** olcsón kapható,

továbbá

legjobb vetemény- és virágmagvak
és **legszebb nyiló virágok,**

osokrok „**keszortul**”
mind saját terméseim, legjutányosabb árban.

236-5-3

Kiváló tisztelettel

Paczelt János.